

skabsfølelse, som ifølge det socialdemokratiske Motto om „Frihed, Lighed og Broderskab“ skulde kendetegne fagorganiserede socialdemokratiske Arbejdere. Man maa nok spørge: Hvordan gaar det i det hele taget med Friheden under saadanne Forhold? Hvordan gaar det med den enkeltes frie Ret til for en bestemt Betaling at udføre et bestemt Arbejde, hvis vi skulle ind under en Strejketvang som den, Socialdemokratiet under Sporvejsstrejken har forsøgt at praktisere her i København? Særlig den sidste Del af denne Strejke maa have belært os om, at Strejkeretten i høj Grad er i Færd med at blive Strejketvang. Ikke nok med, at Funktionærerne etablere Strejke, eller at de faglig organiserede Arbejdere i København støtte deres Kammerater ved at afholde sig fra at benytte Selskabets Vogne, men naar de derefter ikke blot søge at lægge deres gamle Kammerater, der gik i Arbejde igen, men ogsaa de nye Funktionærer Hindringer i Vejen og paa forskellig Maade søge at forulempe ikke blot dem, men næsten enhver, der paa en eller anden Maade staar i Forbindelse med dem, saa ere vi langt ude over de Grænser, Samfundet maa kræve respekterede under en hvilken som helst Arbejdsstrid, kvad enten den fremtræder i Form af Strejke eller Lock-out.

Men naar Arbejdsstridigheder blive af et saadant Omfang, at Samfundets økonomiske Interesser derved trues, eller af en saadan Voldsomhed, at de Borgere, der ikke direkte eller indirekte ere indblandede i Kampen, enten hindres eller forulempes i deres frie Erhverv, maa Samfundet nødvendigvis gribe ind, og Kampen maa enten afsluttes eller holdes indenfor sin naturlige Begrænsning. Samfundet kan i saa Tilfælde ikke staa som Tilskuer, det bliver da Part i Sagen, og det bliver i Virkeligheden den Part, som har til Pligt baade at beskytte den enkelte og varetage det heles Vel. Samfundet som saadant maa nødvendigvis have Midler til at faa sine berettigede Interesser respekterede overfor en enkelt Del eller overfor enkelte Dele af det hele Samfund. Det maa saaledes ogsaa hævde de enkelte Menneskers frie Ret til at paatage sig et bestemt Arbejde for en bestemt Betaling, thi hvis Samfundet ikke gør dette, bliver Arbejdetsfriheden krænket. Det er kun rimeligt og naturligt, at Arbejderne gennem deres Sammenslutninger søge at skabe sig bedre Livsvilkaar, baade aandeligt og materielt. De skulde have fri Ret til at etablere Strejke, vel at mærke naar ingen Samfundsinteresse af Betydning derved trues, og

naar ingen lovlige Kontrakter derved brydes. Hvad der gælder for Arbejderne med Hensyn til Strejke, gælder selvsagt ogsaa Arbejdsgiverne med Hensyn til Lock-out. Men de skulde ikke have Ret til at hindre arbejdsgivende Virksomheder i at antage nye Arbejdere, og de skulde heller ikke have Ret til at hindre andre i at udføre det Arbejde, som de af Utilfredshed med Arbejdets Betaling eller Arbejdsvilkaarene selv have forladt. Maa jeg her indskyde, at jeg fuldt ud anerkender den store Betydning, Fagforeningerne have haft for Arbejderstanden. Jeg kan i den Henseende ikke følge min Kollega, det ærede Medlem fra Nyborg (Birch). Jeg anerkender fuldt ud, at Fagforeningerne have haft stor Betydning for Arbejderstanden til Forbedring af dens økonomiske Vilkaar og til Højnelsen af dens sociale Niveau. Som Arbejdsforholdene ere for Tiden, anser jeg det for en ligefrem Nødvendighed, at ikke blot Arbejderne, men ogsaa Arbejdsgiverne ere organiserede, men det, jeg er en Modstander af, er Overgreb uden Hensyn til, om de finde Sted fra Arbejdsgiveres eller Arbejderes Side. Hver Gang Overgreb finde Sted, mener jeg, at vi maa rejse os og paatale dem og søge dem hindrede i Fremtiden. Arbejdere saavel som Arbejdsgivere maa have Ret til at være selvbestemmende indenfor de Grænser, Samfundet har sat, men de maa ikke, hverken direkte eller indirekte, være berettigede til at tvinge ind i deres Sammenslutninger nogen, som ønsker at staa udenfor, thi hvis de gøre det, krænke de i Virkeligheden den personlige Frihed, som Grundloven har sikret hver Samfundsborgere. Heller ikke maa de have Lov til at hindre nogen fri og selvstændig Mand eller Kvinde i at udføre et Arbejde for den Betaling, som vedkommende føler sig personlig tilfredsstillt ved. Skulle vi have Strejkeret, maa vi nødvendigvis ogsaa have Arbejdsfrihed. Vore Arbejdsforhold her i Landet ere i Virkeligheden stærkt paa Veje til at blive saaledes, at naar en Kreds af Arbejdere, knyttede til en bestemt Virksomhed, bliver utilfreds med Lønforhold eller Arbejdsvilkaar, erklæres der Strejke, og vedkommende Virksomhed kan da almindeligvis ikke fortsætte, før Striken er hævet, selv om der er Hundreder af arbejdsløse og daarligere lønnede Arbejdere, der gerne ville og kunne gaa ind i og udfylde de Pladser, som de andre af Utilfredshed med Betalingen eller Arbejdsvilkaarene eller ifølge Ordre fra Overledelsen selv have forladt. De tør i Almindelighed ikke gøre dette, fordi saa godt som alle fag-